

CENA NUMERU KALERY 6
w Krakowie, Podgórzu i na prowincyi.

PRENUMERATA

miesięczna w Krakowie już z dostawą do domu 1 Kor. 50 hal., na prowincyi z przesyłką pocztową 1 Kor. 50 hal. — Prenumerata za granicą mk. 1.50, fr. 2, rubli 1. Pojedyncze egzemplarze nabywać można we wszystkich agencjach pism i na wszystkich dworcach kolejowych.

Konto P. K. Oszcz. 126.896

NOWINY

DZIENNIK POWSZECHNY

ZE SPECYALNYMI DZIAŁAMI: „TYDZIEŃ HUMORYSTYCZNY”
I „PRAKTYCZNA GOSPODYNI”.

OGŁOSZENIA

na wiersz petito 20 hal., za każdy następny raz po 16 halery; drobne ogłoszenia po 6 hal. od wyrazu (minimum 80 hal.) Nadeślana na wiersz petito 60 hal. Spód za każdy dzień po Kor. 2.

Załącznik: Karze 15 na tydzień.

Ogłoszenia przyjmują

ADMINISTRACJA „NOWIN”

w Krakowie

przy ulicy św. Gertrudy 10 — od godz. 8 rano do 4 wieczór.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. św. Gertrudy 10. Telef. 340. ||| „Nowiny” wychodzą o godz. 2 popoł. codziennie z wyjątkiem świąt.

Wobec trwającego od dłuższego czasu zatargu cennikowego między pracownikami, a pracodawcami drukarskimi jest bardzo możliwe, że w poniedziałek ustanie praca we wszystkich drukarniach krakowskich, zwracamy przeto uwagę Naszych Czytelników na ewentualną przerwę w wydawnictwie naszego dziennika, podkreślając, że nie ponosimy w tem żadnej winy. Zapowiadamy zarazem, że uczynimy wszystko, co w naszej mocy, aby nasi abonenci mogli otrzymywać regularnie bieżące informacje.

Redakcja „Nowin”.

KINO-WANDA
PRZY UL. SW. GERTRUDY L. 5.

PROGRAM

od czwartku 13. do niedzieli 21. grudnia 1913.

„Tydzień nowości Pathego” (aktualne). „Lehman i jego kapelusz” (komedje). „Uprowadzony narzeczony” (komedya). „Trupa Mararos” (sceny z Variete). „Handlarz dusz” (dramat w 3 aktach).

Od soboty nadprogramowo sensacyjna nowość!
„SZAŁ TANGA”
wielka komedya w 2 aktach.

przedstawienia trwają: w dnie powszednie od godz. 4-tej do 11-tej, w niedziele i święta od 3-tej do 11-tej wieczór.

!Do polowania i dla turystów!
Obuwie prawdziwie nieprzemakalne z juchtów angielskich i skóry bawolej! Nalzywczaj wytrzymałe, za których trwałość ręczy się nawet na parę lat! Męskie i damskie. — Cena od 24 koron i wyżej poleca

W. Kapera, Kraków,
ulica Sławkowska L. 24
(Dom Księży Emerytów).
Na żądanie zamówienia skutecznia się w 24 godzinach.

Z prowincyi na miarę wystarczy stary bucik.
Punktualność zapewniona.

Magazyn techniki przemysłowej

Familijna maszyna do pisania „FAMOS” Patent państwa niem. Nr 230875. Maszyna zawiera 84 dużych i małych liter, cyfr i znaków pisarskich i pisze pięknym, jednostajnym piśmem maszynowym, zupełnie tak samo, jak duża maszyna do pisania. Naktładanie papieru na walec, który za pociśnięciem automatycznie się obraca, jest bardzo proste i pojedyncze. **Nauczanie jest zbyteczne.** Cena wraz z przepisami użycia kor. 4.90. Sprzedaż za pobraniem pocztowym u firmy

H. RABINOWICZ, Wien VII., Lindengasse 2 N. K.

Afera Stapiński-Długosz.

(s) Smrodliwa bomba, rzucona gwałtowną ręką w izbie posłów, pękła, nie wywołując już jednak takiego wrażenia, co rewolucje rzeszowskie, które wzbudziły powszechne zdumienie i uczucie niesmaku i wstydu; dym się rozwiął, atmosfera się potrochu przeczyściła się i na widowni ukazał się p. Stapiński we właściwym świetle i we właściwej swej roli. Można się już teraz spokojnie rozejrzeć w aterie Stapiński - Długosz, przyrzeć się jej politycznym konsekwencjom i wyciągnąć z niej wnioski.

Dnia 13 bm. na trybunie w sali „Sokoła” rzeszowskiego i dnia 18 bm. w izbie posłów stanął przed nami dawny p. Stapiński, który oblekił znowu swą starą skórę z przed roku 1907, ów demagog ludowy, skrajnie klasowy, namiętny działacz, który przez długie lata wołał w „Przyjacielu ludu” — „jednając nowych czytelników, by rosła siła na stańczyków” i oświadczył, że „dopóty nie będzie dobrze, dopóki czaszkami szlacheckimi nie będą wybrukowane ulice Warszawy”. Zaciekły, gwałtowny wrzekomo nieugięty klasowy radykał, który walkę partyjną uważał za cel sam w sobie, a który dzięki agitatorskiej zręczności i apelowaniu do stanowych uczuć i instynktów chłopca umiał za sobą pociągnąć masę i w dobre powszechnego głosowania reprezentował siłę. Zaczem rząd i sfera rządząca (konserwatyści) lekając się demagogii, postanowili chłopskiego działacza utemperować i pozyskać dla realnej polityki: postanowili go kupić i zawarli z nim pakt, którego się wypierali, ale który istniał na ściśle określonych warunkach (jak się okazało przy wyborach do parlamentu i do sejmu, następnie przy udzieleniu „pożyczki” w kwocie 80.000 koron na kupno brukowej gazety etc. i co potwierdził min. Zaleski i hr. Stürgkh).

Radykał chłopski, dużym sprytem politycznym obdarzony, stał się naraz bardzo „realnym” politykiem, hyperrealnym, który umiał wyzyskać każdą sytuację i nie cofał się nawet przed faktorstwem w różnych sprawach... Trzeba tu jednak ściśle rozróżnić pewne momenty. W fakcie, że p. Stapiński brał pieniądze od milionera, członka partii, na potrzeby stronnictwa i na prasę partyjną, w tym fakcie niema ani dla niego ani dla stronnictwa nic ubliżającego. Wszędzie na całym świecie stronnictwa apeluja w razie potrzeby do

ofiarności zamożnych swoich członków; czynią to także socjaliści i ogłaszają w „Naprzodzie” listę anonimowych subwencji na cele partyjne i prasowe. Ale inna jest rzecz korzystać z ofiarności członków partii na rzecz stronnictwa, inna zaś zdobywać środki pieniężne faktorstwem w interesie pp. Popperów, Jonasów, Schraye-rów i swoim własnym i nie uchodzi, aby takim faktorem był wiceprezes Koła Polskiego, wpływowy przedstawiciel polityki polskiej. P. Stapiński, choć jest dzisiaj takim antyklerykałem, hołdował stale jezuickiej zasadzie, że „cel uświęca środki” — ale taka metoda zwykła mścił się fatalnie. P. Stapiński posunął się jednak jeszcze dalej na tej śliskiej drodze. Udając wobec kraju chłopskiego lwa ryczącego schował pazury i poszedł z miną układnego lisa do swoich przeciwników, stańczyków i wziął od nich 80.000 koron na kupno brukowego dziennika, z obowiązu-jąc się do popierania polityki rządu, polskich ministrów i „prawicy narodowej”. Przywódca stronnictwa, który ze swymi przeciwnikami, rzekomo „bezwzględnie” zwalczanymi, zawiera takie tajemne pakt, że staje się niemożliwym; taka „realna” polityka równa się de prawacyi stronnictwa, bo ogół przestaje rozróżniać między fałszem a prawdą, między udaniem a szczerością hasel.

Ale i ta lisią skórą nie jest właściwą skórą p. Stapińskiego. Żle on pojął maksymę Macchiavella, że trzeba „essere volpe e leone”. Gdy lisią skórą z niego opadła, ukazał się nie lew, ale wilk, zajadły chłopski wilk, który rzuca się na wszystkie strony, pragnąc zemsty i skandalu i kąsa stercami zębami na prawo i lewo...

Pan Stapiński ani umysłem ani charakterem nie dorósł do stanowiska, na jakie go wyniósł własny spryt i energia, zaufanie ludu i protekcya konserwatywnych realistów krakowskich, którzy w nim widzieli czynnik siły — a przecenili jego wartość.

Polityczna karyera Stapińskiego skończyła się. Pan Stapiński został bezwzględnie potępiony przez swoich towarzyszy poselskich, został też faktycznie wykluczony z Koła Polskiego. Opuścili go wszyscy; pozostało przy nim

Nowo otworzony Magazyn towarów bławatnych

Wł. Gibaszewskiego

Kraków, ul. Floryańska L. 35.

drugim jego wspólnikiem firmy i. Sobolewski

Materje wełniane, jedwabne, zefiry, perkale i batysty na
CIKNIĘ, KOSTYUMY I BLUZKI DAMSKIE

oraz **GOTOWA KONFEKCYĘ DAMSKA**

Ceny umiarkowane. Towar dobrowy. Na żądanie próbkę opłacone.
Pracownia sukien i kostymów przy magazynie.

Najodpowiedniejszypodarunek na gwiazdkę:

Sanki i Ski (narty) poleca najtaniej i we wielkim wyborze firma L. WEINDLING, Kraków, Grodzka 26, telef. 1596. Ozdoby na drzewko, perfumy w eleganckich kasetkach po bajecznie niskiej cenie. Na gwiazdkę 100.

Jeno kilka najmniej inteligentnych chłopów, którzy uzyskali mandaty poselskie. Były wiceprezes Koła Polskiego jest teraz szefem partii pięciu chłopów i wrócił do roli chłopskiego klasowego demagoga, który szuka pomocy a innych der agogów.

Gwałtownością swoich przemian p. Stapiński przypomina dawnych warcholów w sejmikowych, anarchistów w szlacheckiej Polsce, którzy dbali tylko o swój interes a w swej ambicji, dając folę swej nienawiści i pragnieniu zemsty, gotowi byli pokumać się z każdym wrogiem kraju. Chłop polski ma wszelkie narowy szlacheckie P. Stapiński powołuje się na swoje „zwycięstwo“ rzeszowskie. Istotnie zwyciężył w gronie obalanych „delegatów“ włościańskich, ślepo mu oddanych i bardzo celowo dobranych. „Zwycięstwo“ p. Stapińskiego nie posiada jednak żadnego moralnego waloru — i jest tylko do w o d e m bardzo niskiej kultury politycznej tej warstwy, wśród której p. Stapiński rozwija agitację. Ale lud polski nie potwierdzi w wyroku rzeszowskiego. Zwycięstwo p. Stapińskiego pociągnie za sobą oczywiście dalsze w archolenie w kraju, do czego mu dopomogą dzielnie socjaliści, pałający dziś osobliwym afektem do byłego kontrahenta „prawicy narodowej“ i rządu z jego funduszem dyspozycyjnym, a obecnie pana na pięciu zdradykowanym chłopach. Ale rola polityczna Stapińskiego jest skończona.

Na rzeszowskim poboju obok p. Stapińskiego legł także eksc. Długosz. Został on ciężko plejzerowany jako polityk i jako członek rządu — i także osobliwie jako członek na trybunie rzeszowskiej nie miał gestu dużej miary, lecz zaprezentował się w roli małego buchaltera politycznego, który na halerze wyliczał, co złożył na cele stronnictwa. Eksc. Długosz miał zapewne najlepszą intencję i chciał pracować dla kraju, ale i on zgola nie dorósł swego stanowiska, na które wznosił się dzięki szczęściu, o którym nie mógł w snach swoich zamarzyć... Sam zresztą, z rozbijającą naiwnością, opowiedział w Rzeszowie. „wie man Minister wird“ — a ta karyera przypomina awans fryca z „Księżny Gerdstein“, przyczem rolę łaskawej duchesse'y odegrała austriacka Madame la politique, chadzająca niekiedy osobliwymi drogami.

Wykluczenie posła Stapińskiego z klubu parlamentarnego P. S. L.

Klub posłów lud. na wczorajszym posiedzeniu powziął następujące uchwały:

1) Klub parlamentarny P. S. L. nie uznaje uchwały Rady naczelnej, wykluczającej Eksc. Długosza ze stronnictwa i uznaje go nadal za członka klubu, a zarazem wyraża mu podziękowanie za to, że w swoim przemówieniu na zebraniu w Rzeszowie dnia 13 grudnia b. r. zdemaskował przeciwne najkardynalniejszym zasadom etyki i szkodliwe sprawie ludowej postępowanie posła Stapińskiego.

2) Zważywszy, że na zebraniu w Rzeszowie dnia 13 b. m. zostało stwierdzonem ponad wszelką wątpliwość, że pos. Stapiński czerpał dla siebie fundusze z rozmaitych brudnych źródeł, a w szczególności pobierał pieniądze za interweniowanie u rządu w sprawach prywatnych, że pobierał pieniądze od rządu i przeciwników politycznych, tudzież, że w tym czasie wbrew woli i bez świadomości klubu przyjął i podpisał za pieniądze zobowiązanie popierania rządu i Prawicy narodowej, oraz zgodził się na uszczuplenie praw ludu w reformie wyborczej.

Stronnictwo posłów P. S. L. uznaje, że poseł Stapiński dopuścił się tem postępowaniem czynów w najwyższym stopniu go hańbiących a nadto dopuścił się zdrady interesów ludowych i jedności ludowej i dlatego wyklucza go ze swego grona.

Wystąpienie posła Stapińskiego i jego zwolenników z Koła polskiego.

Posłowie Bis, Bomba, Łyszczarz, Kubik, Madej i Stapiński zgłosili wczoraj wystąpienie z Koła Polskiego.

Koło polskie w sprawie Stapińskiego.

Na czwartkowym posiedzeniu poufnym zapadła większością 47 głosów przeciw 5 następująca uchwała: „Gdy klub ludowy posła Stapińskiego wykluczył ze swego grona a następnie poseł Stapiński zgłosił swe wystąpienie z Koła polskiego. Koło polskie na podstawie wniosku komisji parlamentarnej o wykluczenie posła Stapińskiego orzeka, że poseł Stapiński przestał być członkiem Koła“.

Zaznaczyć należy, że komisja parlamentarna Koła polskiego przysłała z wnioskiem o wykluczenie Stapińskiego. O votum ufności dla Długosza nie było mowy.

Hr. Stürgh o funduszu gadzinowym.

Prezydent ministrów hr. Stürgh odpowiedział wczoraj w parlamencie na interpelację wniesioną w sprawie p. Stapińskiego i min. Długosza.

„Z mego stanowiska — mówił hr. Stürgh — niemam powodu tajenia czegokolwiek w sprawie poruszonej w interpelacjach afery, jednakże muszę wyrazić ubolewanie, że publiczna dyskusja nad tą sprawą wywołaną została polemika na zgromadzeniu partyjno - politycznym, które mojem zdaniem, nie jest odpowiedniemi miejscem do oświadczeń, które powinna otaczać choćby już urzędowo wskazana dyskrecja.“

Wykluczę omawianie kwestyi, o których mi niewiadomo i omówię tylko wypadek, tyczący się udzielenia pewnej sumy z pieniędzy rządowych na przedsiębiorstwo dziennikarskie w Krakowie.

Było to w styczniu 1910 roku, kiedy ze strony poważnej politycznej polskiej uczyniono mi propozycję, abym jej dla nabycia dziennika w Krakowie — jak sądzę jakiegoś dzienniczka ilustrowanego — który znajdował się w posiadaniu wydawcy opozycyjnego wobec Koła polskiego, dał potrzebne środki. Ten dzienniczek miał być przez pos. Stapińskiego objęty i prowadzony. Równocześnie miał tenże zobowiązać się do utrzymania w dzienniku w ogólności i zasadniczo kierunku politycznego, odpowiadającego większości Koła polskiego i tradycyjnym przyjaznym stosunkom do rządu. Z mego stanowiska, ze względu na wysoce poważną politycznie stronę, z której zwrócono się do mnie z tą inicjatywą, uzasadnioną w polityce krajowej, nie miałem najmniejszego powodu zachować się wobec tej inicjatywy odmownie i dałem do rozporządzenia sumę, potrzebną na zakupno dziennika, z funduszu dyspozycyjnego, jaki mam do rozporządzenia. Co do zarzutów w sprawie funduszu dyspozycyjnego wskazuję, że u nas, podobnie jak i w innych państwach, sam parlament uchwala oficjalnie fundusz dyspozycyjny dla rządu, wiedząc o tem, że się go używa nie tylko na cele wyłącznie humanitarne, ale na cele polityczne, naturalnie dozwolone. Tu chodzi o kupienie piśmka, aby wten sposób z opozycyjnego zrobić je piśmem, popierającym rząd.

W dalszym ciągu swych wywodów stwierdził prezydent ministrów, że Stapiński nigdy nie interweniował u niego w sprawach pieniężnych. Osobistością „zaprzyjaźnioną“, która pośredniczyła w sprawie gazetowej, był minister Zaleski, który za pośrednictwem innych osób uczynił Stapińskiemu znane propozycje.“

Izba uchwaliła 150 głosami przeciw 140 otworzyć nad oświadczeniem hr. Stürgha dyskusję. Była to niespodzianka, której winę ponoszą stronnictwa niemieckie, gdyż podczas głosowania większość posłów nie było w sali.

Oświadczenie hr. Stürgha było śmiertelnym ciosem dla min. Długosza. Jest bowiem rzeczą niesłychaną, aby prezydent ministrów publicznie udzielił członkowi swego gabinetu napomnienia i uczynił mu wprost zarzut, że naruszył tajemnicę urzędową. Już po pierwszych zdaniach prezydent ministrów stanowisko ministra Długosza stało się niemożliwem.

Dymisy min. Długosza.

Min. Długosz, wobec faktu, że Koło polskie nie wzięło onegdaj pod rozwagę wniosku o udzielenie mu votum zaufania — wystąpił przeciw temu konserwatyści i polscy demokraci — już wczoraj rano wniósł dymisy. Okazało się przytem, że było to już po raz drugi, gdyż pierwszy raz zgłosił on swoją dymisyę zaraz po zjeździe rzeszowskim.

Następca min. Długosza.

Co do następcy po min. Długoszu, istnieją dwie kombinacje. Jeżeli min. ma zostać parlamentarzysta, to wymieniają dra Lea i dra Germana. Jeżeli jednak rząd będzie chciał zamknąć parlament i rządzić § 14, to ministrem dla Galicyi zostanie urzędnik. Koło polskie zażądało od rządu odroczenia załatwienia tej sprawy ze względu na trudności co do następcy.

Rusini przeciw ministerstwu dla Galicyi.

Skandal galicyjski jaki się rozgrywa w parlamencie, był wodą na młyn Rusinów, którzy wczoraj wnieśli interpelację, domagając się zniesienia ministerstwa dla Galicyi. Pos. K. Lewicki udowodnił, że instytucja tej biak wszelkich podstaw prawomocnych i uprawnień. W tym samym duchu wniósł interpelację pos. Okuniewski.

Min. Długosz a żydzi.

Pos. Rauch imieniem posłów żydów z Koła polskiego miał wnieść interpelację w sprawie antysemitckiego wystąpienia min. Długosza w Rzeszowie. P. Długosz oświadczył mu jednako, że słowa jego przekreślono i że uważa żydów — dobrych Polaków, wobec czego pos. Rauch nie wniósł interpelacji.

Sensacyjne rewelacye.

W „Kuryerze poznańskim“ czytamy: Redaktor „Dziennika berlińskiego“, p. Franciszek Krysiak, znalazł się zbiegiem okoliczności w tem szczęśliwym położeniu, że może opublikować wielki zbiór tajnych dokumentów centrali berlińskiej „Ostmarkenvereinu“. Dokumenty te dotyczą przede wszystkim dwóch spraw: stosunku „Ostmarkenvereinu“ do tutejszego społeczeństwa polskiego i do rządu pruskiego, wykazują zależność urzędowej polityki przeciwpolskiej od zamiarów i działań hakatystów — dotyczą powtórnie stosunku „Ostmarkenvereinu“ do rusinów, wykazując, że Rusini są całkowicie narzędziem w rękę hakatystów i robią obroty polityczne w Galicyi i w Wiedniu ściśle według metody berlińskiej.

„To nie gołosłowne twierdzenie czy nasze, czy p. Fr. Krysiaka, to prawda, przemawiająca niezbicie z dokumentów centrali „Ostmarkenvereinu“.

„Druk wielkiej publikacji p. Krysiaka rozpocznie „Kuryer poznański“ w tych dniach. Publikacja zawierać będzie dokumenty w oryginale niemieckim (przynajmniej ważniejsze), oraz w tłumaczeniu polskim; około dwudziestu zaś dokumentów, nader charakterystycznych, w ilustracjach według fotografii.

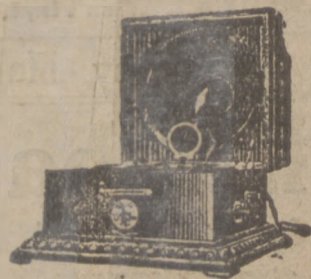
Wydawnictwo p. Krysiaka zjawi się także w niemieckim książkowym wydaniu“.

Dr. Gustaw Groeger
obrońca w sprawach karnych
obecnie
w Krakowie, Floryańska 13.

Przyszłość należy do Patefonu bez tuby!

PATEFON REFLEKS

(jak na rycinie obok tylko K 165.—) jest ostatecznym wynikiem 20-letniej pracy. Szczyt doskonałości! Gra szafirem! Nie niszczy płyt! Nad wyraz czysta, głośnie, wyraźna i subtelna reprodukcja dźwięków narzędzi muzycznych i garków ludzkiego. — Olbrzymi repertuar wspaniałych zdjęć.
1914. NOWE MODELE PATEFONÓW BEZ TUBY!
Zadajcie katalogów darmo i opłatnie. [964]

S. Grudziński i T. Berger, Kraków,
Telefon 305. u.lica Szewska 22/4. Telefon 305.

Ze świata politycznego.

Delegacja węglerska wyraziła hr. Berchtoldowi wotum zaufania i uznanie. Jest to nagroda za mądralską politykę hr. Berchtolda.

Francuzi przeciw panslawizmowi. W paryskim „Journalu” zamieścił Deloncie artykuł, skierowany przeciw panslawizmowi. Powiada on: My Francuzi, nie chcemy zgola, by nam panslawiści udzielali nauk. Bo i cóż panslawizm kiedykolwiek zrobił dla Francji?

Radykalne stronnictwa bułgarskie, posiadające większość w zebraniu, postanowiły przeformować swe wnioski, zmierzające do ograniczenia praw

Polacy. Powstańcy meksykańscy dotarli w zwycięskim pochodzie pod samą stolicę i zaczęli ją zdobywać. Gdy ją zdobędą, los Huerty zostanie rozstrzygnięty.

Z różnych stron.

Trojaczki. „Kurier Poznański” donosi: Żona robotnika Juliusza Świtalskiego w Prątnicy w powiecie lubawskim, powiła trojaczki: trzech chłopców. Niemowlęta żyły tylko kilka godzin.

Samobójstwo uczciwego Niemca. Z Poznania donoszą: Właściciel młyna pod Poznaniem, Niemiec, Rabow odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru. Zmarły zaliczał się do tych uczciwych Niemców, którzy wobec Polaków przychylnie zajmują stanowisko, znany też był szerszym kołom z broszury, jaką ogłosił swego czasu przeciwko wywłaszczeniu. Powód samobójstwa nieznan.

Prusy utrudniają lot awiatorów. Z Berlina donoszą: Zapowiedziany przez pilota rosyjskiego Wasilewa lot Petersburg-Berlin, nie może się odbyć z powodu trudności, stawianych przez władze pruskie.

Samobójstwo przed sądem przysięgłych. Dzienniki niemieckie donoszą: Dziedzic dóbr Klein Raden, Bobsien, który odpowiadał przed sądem przysięgłych za krzywoprzysięstwo, odebrał sobie na sali sądowej życie wystrzałem z rewolweru, podczas gdy sąd udawał się na obrady pod nadzorem bary.

Żywy człowiek na stosie. Pewien Hindus w Bombaju, który zachorował na cholere i zmarł, miał być spalony na stosie. Kiedy stos podpalono nieboszczyk otworzył oczy i zażądał pewnym głosem wody. Zawieziono go natychmiast do szpitala, gdzie jest na drodze do zupełnego wyzdrowienia.

Nowy kolos morski. Dnia 15 bm. spuszczone na morze, nowy największy statek floty angielskiej „Tigler”, 34 dreadnought angielski a 101 we focie całego świata. „Figier” ma 28000 ton pojemn. i kosztuje bez armat około 50 milionów koron. Najnowszy olbrzym pancerny płynąć będzie z chyżością przynajmniej 28 węzłów, potrafi jednak dojść do szybkości 31 lub nawet 32 węzłów. Jest on o 1000 ton cięższy od swego poprzednika, „Queen Mary”, ale posiada to samo, co tam ten, ciężkie uzbrojenie, mianowicie 8 armat 13 i pół calowych, rzucających pociski wagi 1400 funtów angielskich. Uzbrojenie lekkie różni się od uzbrojenia „Queen Mary” tem, że posiada 12 armat 6-ciu calowych zamiast 16 4-ro calowych. Pancerny „Tigra” jest stalowy i gruby na 9 cali angielskich. Jeżeli, przeciętnie biorąc każdy dreadnought kosztuje około 50 milionów koron, to ludzkość wydała już na 101 dreadnought con ajmniej 5 miliardów kor. Nie jest to jednak całkowity wydatek na zbrojenia morskie, do których należą też torpedowce, krążowniki, łodzie podwodne, forty wojenne, miny i t. d. Najnowszy kolos morski to jeszcze jeden więcej dowód, w jaki sposób mocarstwa dążą do zapewnienia ludzkości pokoju; ten zbrojny pokój kosztuje miliardy.

Wściekły kolega. W Busku pewien student szkoły realnej pokasany przez wściekłego psa, wściekł się i pokasał 24 swoich kolegów. Odstawiono ich do instytutu Pasteurowskiego w Wilnie.

Sufrażystki londyńskie przeprowadziły onegdaj podkop z peynego domu do więzienia, w którym przebywają aresztowane sufrażystki i zapomocą miny dynamitowej spowodowały wybuch, który część więzienia zamienił w gruzy.

Co słyhać w mieście.

Kraków, 20 grudnia.

Socjalistyczny teror w drukarni.

Lamiąc samowolnie umowę o wynajem pracy, składacze drukarni, w której są drukowane są „Nowiny”, już wczoraj zaprzestali roboty, skutkiem czego dziennik nasz wyszedł z opóźnieniem i w zmniejszonych rozmiarach — a dziś jego wyjście było wogóle zakwestyonowane.

Postępowania tych składaczy nie można nazwać „biernym oporem”, jak to „Naprzód” waży się głosić, ale było ono niesumienne i w najwyższym stopniu prowokacyjnym niespełnianiem obowiązków, mającym na celu udaremnienie wyjścia gazety, do czego niestety dyrektywa wyszła z organizacji.

Nikt rozumny nie bierze pracownikom za złe walki o poprawę bytu w ciężkich dzisiejszych czasach, ale walka ta, jeżeli ma znaleźć sympatyczny oddźwięk wśród społeczeństwa, musi odbywać się w formach legalnych, do których zresztą może należeć także strejk. Dziś w sobotę, upływa termin wypowiedzenia — i dziś w sobotę wieczorem mogą w myśl umowy pp. składacze zakończyć swą pracę i rozpocząć legalne bezrobocie. Jeżeli jednak na dwa dni przedtem w celu uniemożliwienia druku gazety zaprzestali roboty, dopuścili się aktu samowoli, świadczącej, że socjaliści domagają się tylko praw, ale nie uznają obowiązków i w walce posługują się brutalnym terorem.

Nadmieniamy wreszcie, że składacze „Nowin” otrzymywali 63 K tygodniowej pensji, czyli 270 koron miesięcznie, byli zatem uczciwie wynagradzani za swą pracę.

Wiemy, że rozważni i sumienni pracownicy drukarscy ubolewają nad temi zajściami i nad grożącym bezrobociem. Niestety socjalistyczni prowodyrzy zmuszają ich do tolerowania bezsensownych kroków, które ciężki cios zadają przemysłowi drukarskiemu, szkodzą interesom publicznym i dotkliwą stratą zaciężą na budżecie tak pracowników jak wydawców.

Z gadzinowego funduszu.

Brukowe pisemko, na którego kupno p. Stapiński otrzymał od rządu za pośrednictwem krakowskich konserwatystów 80000 koron, to „Ilustrowany Kurjer Codzienny”. Jest rzeczą istotnie niesłychaną i w prasie polskiej dotychczas niebywałą, by pisemko o tak niskim poziomie moralnym, pisemko szerzące pornografię i najordynarniejszą trywialność, spekulujące tylko na skandal i na brutalne instynkty najmniej inteligentnych czytelników, pisemko, które przytem ustawicznie podkopywało i podkopuje powagę Koła polskiego, aby takie piśmiidło było subwencyjonowane z funduszu rządowych.

Wykrycie tego faktu wywołało w Kole polskim niesłychane oburzenie, które znalazło wyrazy w dyskusji na onegdajszym posiedzeniu Koła. Między innymi zażądano także z kilku stron od p. Jaworskiego usprawiedliwienia się, jak mógł on mieszać się do podobnie nie pachnącej sprawy, nie licząc jej chyba z zasadami konserwatywnymi.

Funduszowi gadzinowemu, z którego wie, zawdziacza „Kurjer Ilustrowany”, że się o nim, przez kilka dni w kołach politycznych mówiło. Za dużo to nad jego właścicielem „Stapińskim do porządku dziennego”.

Z powodu biernego oporu zecerów i teroru socjalistycznego w drukarni artykuł wstępny p. t.: „Afera Stapiński - Długosz” ukazał się dopiero dzisiaj z 26 godzinnym opóźnieniem.

Twórca pomnika Mickiewicza w Krakowie, znany artysta rzeźbiarz Teodor Rygier zmarł wczoraj nagle w Rzymie.

Otwarcie nowych linii tramwajowych. Dzisiaj o godz. 10 przed południem odbyło się uroczyste otwarcie dwóch nowych linii tramwajowych do dworca towarowego i do rogatki mogiłskiej. Na otwarcie przybyli: wiceprezydenci Dr Szarski i Sare, starosta p. Kowalikowski, poseł J. K. Federowicz, urzędnicy magistratu z dyr. Dr. Grodyńskim i nad. Dr. Wawadzki i Dr. Reinerem, dyr. bud. inż. Kłeczek z urzędnikami budownictwa, grono radców miejskich, reprezentanci władz i urzędów, członkowie Izby handlowej, przedstawiciele wojskowości, prasy, i grono zaproszonych gości. Przed główną pocztą stał szereg nowych wozów, pięknie przystrojonych chorągiewkami o barwach narodowych. Na zaproszenie dyr. Fischera goście zajęli miejsce w wagonach i rozpoczęła się pierwsza jazda ku rogatce mogiłskiej, a potem do nowego dworca towarowego. Jazda po obu nowych liniach trwała niespełna pół godziny. Koło jedenastej skończyły się próbne jazdy. Wagony zatrzymały się u wylotu ul. Sławkowskiej a uczestnicy udali się do handlu p. Hawelki, gdzie w przepięknie przystrojonej górnej sali odbyło się śniadanie, wydane przez prezydium miasta dla zaproszonych gości.

W nowo wybudowanych liniach, których długość wynosi okragło 4 km., zyskuje Kraków pierwszorzędną arterie komunikacyjną. Jest to wielkie dzieło inwestycyjne, rzynoszące chlube zarządowi miasta, trwale i konsekwentnie pracującemu nad rozwojem naszego miasta.

Restauracja Wawelu. Królowski komitet restauracji Wawelu zebrał się dzisiaj o godz. 10 na obrady. W posiedzeniu bierze udział także namieśtnik dr Koryński. Na porządku dziennym obrad są następujące sprawy: obejrzenie wszystkich dotychczasowych robót, powzięcie decyzji, czy fasada zamku król. ma być tynkowaną, czy nie, restauracja wież sandomierskiej i senatorskiej, przeznaczenie kuchni i stajen królewskich na dalsze cele, rozszerzenie drogi dojazdowej od strony klasztoru Bernardynów, oraz kwestya pomieszczenia zbiorów eks. hr. Pinińskiego w zamku królewskim. Obrady potrwać cały dzień.

Muzyka kościelna. W niedzielę 21. b. m. wykonaną zostanie w kościele św. Anny podczas mszy o 11-iej rano „Polska msza solenna”, Adama Munchheimera do słów ks. Kawy) dotąd w Krakowie nie produkowana, przez chór mieszany szkoły prof. Stanisława Bursy. Ustępy solowe odśpiewają panie Knapczanka i Hellerówna oraz pp. Cosa, Plutyński i Wojciechowski. Ponadto odśpiewa chór szereg Pieśni adwentowych w układzie prof. St. Bursy.

Tournee Adwentowicza. W miesiącu styczniu wystąpi Karol Adwentowicz, artysta teatru lwowskiego obecnie krakowskiego we wszystkich większych miastach Galicyi. Na występ wybrał najnowszą i najlepszą sztukę Tadeusza Rittnera p. t. „Don Juan”, która obecnie cieszy się ogromnym powodzeniem na scenie krak. a przedtem w Wiedniu i Monachium. Oprócz Adwentowicza, który odtworzy rolę tytułową, główne role wykonają Marya Olska, utalentowana artystka teatru miejskiego w Krakowie, Leonia Gawlikowska—Poleńska i Tadeusz Piarski. Pierwsze przedstawienie odbędzie się w Tarnowie 1. stycznia.

Biomalz

jest najprzedniejszy, najsmakowitszy i przytem tani spożywczy i wzmacniający środek dla wszystkich, którzy wzmocnienia i orzeźwienia potrzebują. W Niemczech najbardziej ulubiony i rozszerzony z wszystkich środków wzmacniających. Puszka K 1.30 i 2.50 do nabycia w aptekach i drogueryach.

Ruch świąteczny. Kilka dni dzieli nas jeszcze o Świąt tego Narodzenia. W Ryńku głównym ustawiono już tradycyjny las choinek, a od wylotu ul. Szewskiej w kierunku Sukieniec ustawiono dwa rzędy kramów z świecadelkami i taniemi ozdobami na drzewka. Prawie wszystkie sklepy i magazyny w mieście urządziły wyst. świąteczne, niejednokrotnie bardzo efektowne, a dość znaczna ilość handli ogłosiła wysprzedaż gwiazdkowe po cenach niższych. Mimo to ruch w handlach jest słaby. Kupcy narzekają bardzo na interes. Publiczność kupuje przeważnie tylko najniezbędniejsze przedmioty użytku codziennego — przeważnie garderobę — która tego roku stanowić będzie główny kontyngent podarków gwiazdkowych. Jest to objaw wielce charakterystyczny, świadczący o depresji ekonomicznej, która ciągle jeszcze dotkliwie daje się ludności we znaki. Od dnia wczorajszego ustaliła się mroźna pogoda, która w każdym razie dodatnio wpłynie na dalszy ruch świąteczny.

Wieczorek wełniany. Pierwszy wieczór tańczący wełniany, urządzany staraniem IX Koła T. S. L. im. Królowej Jadwigi, odbędzie się 5 stycznia 1914 roku w lokalu Klubu pocztowego. Po zaproszenia należy się zgłaszać do p. Łodzińskiej ul. Szewska, p. Kozikowej ul. Sławkowska, sklep p. Lenerta i p. Grudzińskiej, ul. Lubicz.

We własnym interesie proszę zwrócić uwagę na dzisiejszy inserat renomowanej firmy Hannsa Konrada, nadwornego dostawcy w Brnx Nr. 5064 (Czechy). Każdy powinien zamówić kartkę korespondencyjną bogaty katalog firmy, zawierający przeszło 4.000 rycin, przedstawiających najlepszej jakości towary złote, srebrne, stalowe, skórzane i t. d.

Świetlica kwietnia „Żywie”. Kwiaty, estetyczne w swym wyglądzie, pełne wdzięku, są dla człowieka jedną z miłych atrakcji życiowych, a często są wyrazem uczuć lub gorącą mową serca. To też kultura ich z natury rzeczy musi być prowadzona ze zamiłowaniem i szczerem oddaniem — temu pięknemu zawodowi. Przed kilku dniami otwarty został w Krakowie, przy ul. Karmelickiej l. 9 nowy sklep z kwiatami, którego właścicielem jest p. Zygmunt Soswiński. Sklep nosi nazwę „Świetlica kwietnia Żywie”. Kierownictwo firmy spoczęło w rękach właściciela absolwenta Uniwer. Jagiel. Przez długie lata pracował on w jednej z większych firm krajowych, a przed rozpoczęciem pracy przy własnym warsztacie zwiędził szereg podobnych zakładów Francji, Niemiec i Hollandyi. Urządzenie sklepu bardzo eleganckie i gustowne, projektował znany artysta malarz p. Bukowski, a wykonała pracownia stolarska p. Franciszka Nowaka. Poświęcenia lokalu dokonał Ks. Dr. Moliński. Na nowy zakład zwracamy uwagę naszych Szan. Czytelników.

Kronika podgórska.

Z posiedzenia Rady miasta. We czwartek wieczorem odbyło się pod przewodnictwem wiceburmistrza Karczmarskiego posiedzenie Rady miejskiej. Na posiedzeniu tem uchwalono kooptować do komisji sanitarnej: Dra Piska, dra Gruszczyńskiego i dra Jakobsona. Następnie uchwalono subwencję na zasiłek na obuwie i odzież dla ubogiej młodzieży szkolnej Uchwalono również odnowienie koncesyi „Sokoła” na przedstawienia kinematograficzne na dalsze 3 lata. Po złożeniu przez fizyka miejskiego dra Stuzewskiego sprawozdania sanitarnego za III kwartał b. r. uchwalono obniżenie podatku gminnego do podatku konsumpcyjnego od wina na rok 1914 z 3500 k na 2500 k rocznie. Wreszcie zatwierdzono projekt umowy o zezwoleniu administracji wojskowej na przeprowadzenie telefonu i kanałów przez grunta gminne i uchwalono wprowadzenie 50 proc. dodatku gminnego do podatku konsumpcyjnego od mięsa.

Strzelanina uliczna. Wczoraj wieczorem na pryncypalnej ulicy Podgórze zabawiali się kilku bandytów w wieku 20—25 lat strzelaniem z rewolwerów. Policja ujęła jednego z nich niejakiego Stefana Szewczyka, osławionego rzezimieszka podgórskiego.

Włamanie. Do mieszkania pułkownika Fryderyka von Bindera, komendanta 10 pułku dragonów, zamieszkałego przy ul. Podzamcze 22, włamał onegdaj wieczorem pod nieobecność właściciela nieznany sprawca, który splądrował wszystkie szafy i kuflę. Podejrzanie zwróciło się przeciw forysycowi pułkownika, który też został aresztowany przez władze policyjne.

Telegramy „Nowin”.

Niepewna sytuacja parlamentarna.

Wiedeń, 20. grudnia.

Sytuacja w parlamencie jest z gruntu niepewna. Wobec wielkich zmian, poczynionych przez Izbę panów w ustawie podatkowej i wynikających stąd trudności, nie jest wykluczonem, że rząd zamknie parlament i wyda ustawy podatkowe na zasadzie rozporządzenia cesarskiego. Jeżeli jednak ugoda polsko - ruska przysła do skutku, to druga sesja parlamentu zostanie wnet otwarta. Do tego czasu więc panowałby stan „ex lex.”

Posiedzenie Izby posłów odbędzie się dziś w poniedziałek, a następnie 29 i 30 b. m.

Dymisya Długosza.

Wiedeń, 20. grudnia.

Ostry ton mowy hr. Stürgkha w jakim wyraził się o Długoszu i nie wziął go w obronę przed ciężkimi zarzutami posłów Brejtera i Stapińskiego tłumaczy się tem, że Koło Polskie nie uchwaliło Długoszowi votum zaufania. Długosz zawiadomił prezydium Koła Polskiego o wniesionej dymisji. Koło Polskie jednak skłoniło go do kilkudniowego wstrzymania się z ogłoszeniem dymisyi. Najdalej jednak w poniedziałek dymisya Długosza będzie ogłoszona.

(Telefonem.)

Wiedeń, 20 grudnia.

„Zeit” donosi, że dlatego dotąd nie została ogłoszona dymisya ministra Długosza, gdyż wobec zarzutów w interpelacyi Stapińskiego, że Długosz nie jest szlachcicem, rząd musi zbadać tę sprawę zanim ukaże się pismo cesarskie udzielające ministrowi Długoszowi dymisyi.

Posiedzenie Izby.

(Godz. 11. 45.) W dyskusyi nad oświadczeniem hr. Stürgkha zabrał głos poseł Daszyński i zażądał od hr. Stürgkha by wezwał ministra Długosza do stawienia się w Izbie, gdyż oficjalnie o jego dymisyi nic nie wiadomo.

Gdyby Stürgkh nie uwzględnił tego żądania, mowca zapowiada, że w końcu swego przemówienia postawi formalny wniosek, aby Izba zażądała obecności ministra Długosza.

Po p. Daszyńskim przemawiać będzie poseł Oleśnicki.

U progu dalszych kompromitacyi.

Wiedeń, 20. grudnia.

Poseł Kędziór opowiadał w koluarach, że hr. Stürgkh informując go o aferze Stapińskiego nie powiedział całej prawdy. Hr. Stürgkh wspomniął tylko że Stapiński za 80 tys. kor. zobowiązał się do popierania polityki ministra Zaleskiego i nam. Bobrzyńskiego, nie mówił zaś nic o popieraniu ministra Długosza.

Z tego wynika, że hr. Stürgkh dysponował funduszami, przeznaczonymi na popieranie stronnictwa konserwatywnego.

Wiedeń, (Godz. 12) Przed chwilą nadeszły tutaj wiadomości o znacznym pogorszeniu stanu zdrowia ministra Zaleskiego. Katastrofa spodziewana jest lada chwila.

Nadeszła.

Przy kaszlu, chrypie, raziara, naglego i jakiegokolwiek nacięży używaj doświadczonego mentholu.

Mentholol

które działają szybko i powolnie, są bardzo skuteczne i nie psują apetytu.

Pudełka po 40 hal. są do nacycia w każdej aptece i składzie aptecznym. Fabryka A. Eggera Syna a. i k. nadwornego dostawcy.

Browar Książąt Sanguszków w Tarnowie

poleca swoje znakomite piwa, jako to: **Marcowe bez goryczki o wysokiej wartości spożywczej, Zdrój Mieszczański, jasne, na sposób piłzneński.**

Specyalność PIWO BAWARSKIE, uznane w całym kraju i za granicą przez najwyższe powagi lekarskie jako prawdziwe piwo słodowe.

Jeneralne zastępstwo na Zachodnią Galicyę, oraz główne składy, lodownie, balę do obejgu piwa

Kraków-Grzegórzki Józef Landa i Sp. ul. H. Żółkiewskiego 54.

Biurowo zamówień: Plac WW. Świętych l. 11.

Pie. uszczędniające dekoracje i urządzenia

Odnaczony medalem i krzyżem 1149

Zakład pogrzebowy J. Horak
Kraków, ul. Mikołajska l. 14. Tel. 248.

Najlepszy przewóz zwłok, ekshumacya.

Adwokat

Zakrzewski

przeniósł kancelaryę

na ulicę Wiślną l. 3, I. p. — Telefon 1430.

Na święta

noleca się znana z dobroci i jakości wyrobów narowa fabryka likierów H. Seidenfraua w Podgórzu. Sprzedaż detaliczna ulica Staromostowa l. 2/5.

PIWO LIMANOWSKIE

uznane za najlepsze i najzdrowsze
Wszędzie do nabycia.

Bardzo ważne dla Polaków!

Od Niemców z Wiednia lub Prus jedynie Związek Katolickich Krawców w Krakowie, ul. Floryańska l. 7. (Filia we Lwowie pl. Halicki l. 7.), nie sprowadza ubrań gotowych, ale wyrabia we własnych warsztatach, tak, jak na zamówienie.

Pod zimę poleca: Mundurki studenckie, Płaszcze, Peleryny, Ulstry, Palta, Garnitury sportowe, marynarkowe, Bundy i t. d.

Bezpłatne noworoczne premia

dla abonentów „Nowin”.

Każdy miesięczny

nowy abonent t. j. taki, który uiszcza prenumeratę w kwocie 1 K 50 hal., otrzyma bezpłatnie zbiór niezwykle interesujących ilustrowanych nowel pod tytułem: „Przez lądy i morza”. Na koszt przesyłki należy do prenumeraty dołączyć 15 halerzy.

Każdy kwartałny

nowy abonent t. j. taki, który uiszcza prenumeratę w kwocie 4 K 50 hal., otrzyma bezpłatnie do wyboru jedną z następujących powieści:

„Pan Józef Rouletabille u cara”, (w Rosji zakazana!) sensacyjną powieść Gastona Leroux, głośnego autora „Tajemnicy żółtego pokoju”.

„Historia o Janaszu Korczaku i Pięknej Miecznikównie”, jedną z najciekawszych (w handlu oddawna wyczerpana) powieści J. I. Kraszewskiego. Na koszt poleconej przesyłki jednej z powyższych powieści należy do prenumeraty dołączyć 45 halerzy.

Prenumeratę „Nowin” (1 kor. 50 halerzy miesięcznie) składać można każdego dnia. Nowy abonent, który teraz w grudniu złoży prenumeratę za kwartał, otrzymywać będzie „Nowiny” przez resztę grudnia bezpłatnie.

„Nowiny”, począwszy od N. Roku, **rozszerzą** swą objętość — i dzięki pozyskaniu szeregu nowych współpracowników w dziedzinie politycznej, ekonomicznej i literackiej zapewnią sobie doborową pod każdym względem treść. Dział polityczny „Nowin”, zasilany przez specjalnych korespondentów we Lwowie i w Wiedniu odznaczał się będzie aktualnością i dokładnością informacji.

Program „Nowin”, które z Nowym Rokiem zamykają **dwunastoletni** okres swego istnienia, jest dostatecznie znany. Jako organ demokratyczny, wyznający program P. S. D., „Nowiny” strzegą zasad harmonii społecznej i solidarności narodowej, a bronią przede wszystkim interesów miast naszych i propagują idącą **organizacji mieszczaństwa polskiego**.

Adres redakcji i administracji „Nowin”: Kraków, ulica św. Gertrudy, liczba 10.

Bardzo cenkil! Bardzo elegancki!

Kawalerski

ze złota double zegarek premiiwanej marki tylko K 4.40. Zegarek ten ma dobry, 36 godz. werk ankerowy i jest pociągnięty za pomocą elektryczności prawdziwym 14-karatowym złotem 4letnia gwarancja za precyzyjny chód. Jedna sztuka K 4.40, 2 sztuki K 8.60 Do każdego zegarka dołączany jest za darmo ładny pozłacany łańcuszek. Zamiana dozwol. ewentualnie zwrot pieniędzy. Wysyła za pobr. pocztowym

J. H. Rabinowicz,
Wiedeń VII., Lindengasse 2 N. K.
Katalog z 5000 ilustracjami za darmo.

Bardzo ważne!

Na święta i na drzewko bajeczny wybór cukrów figurek czekol. i miodow.

Ozdoby [1086]
do ubierania tortów owoce kandyzowane marcepanowe, ogromny wybór kwiatów cukrowych.

Przyjmuje zamówienia na torty, struclę nakiwaną i nienadziewane, serniki, babki, przekładane po cenie fabrycznej, mak tarty, masy orzechowe i migdałowe.

przyjmuje mak do tarcia

FABRYKA WYROBÓW CUKIERNICZYCH

R. PIECZARKI
Kraków, Potocka L. 33.

Ważne dla P. T. Pań!

Codziennie świeże niezrównanej dobroci

MASŁO

duńskie i litewskie,

kuchenne niesolone do nabycia wyłącznie w handlu

K. Ogorzałego,
Kraków, Szczepańska 11.

Główny skład codziennie świeżych [1085]

drożdży

mautnerowskich.

Naftę najlepszą

bezwodną, niezapalną, cesarską i salonową, czystość i trawienie przy niezycie żołądka i kiszek. Dla cukrowców słabych „diapetyków” wszelkie artykuły oraz mąkę do użytku kuchennego. Na przyrost wagi ciała dla anemicznych „Nuclein Supra Lavocat”. Oraz pieczywo najlepsze

Marya Biedroń
Kraków, Zwierzyniecka 22

Cena targowa.
Rozwóz nafty gratis.

Pieczywo kuracyjne
Polecane przez wysokie powagi lekarskie podniecające trawienie przy niezycie żołądka i kiszek. Dla cukrowców słabych „diapetyków” wszelkie artykuły oraz mąkę do użytku kuchennego. Na przyrost wagi ciała dla anemicznych „Nuclein Supra Lavocat”. Oraz pieczywo najlepsze

DoŁra harmonijka K 5'—.

Moje harmonijki nie są obłożone żadnym cłem, albowiem wszystkie są wyrobu krajowego. [825]

Bez ryzyka! Zamiana dozwolona!

Nr. 300³/₄: 10 klawiszów. 2 rejestry 28 głosów, wielkość 24×12 cm. koron 5'—.

Nr. 654³/₄: 8 klawiszów, 1 rejestr, 24 głosów, wielkość 28×14 cm. kor. 5'40.

Nr. 305³/₄: 10 klawiszów, 2 rejestry, 50 głosów, wielkość 26×14 cm. kor. 6'40.

Nr. 663³/₄: 10 klawiszów, 2 rejestry, 50 głosów, wielkość 31×15 cm. kor. 8'60.

Nr. 685³/₄: 10 klawiszów, 2 rejestry, 50 głosów, wielkość 28×16 cm. kor. 9'50. — Samouczek do każdej hamonijki za darmo. Wysyła za zaliczką c. i k. nadworną dostawca [825]

JAN KONRAD

dom wysyłkowy towarów muzycznych w Brux Nr. 5074 (Czechy). Główny katalog z 4000 wzorów wysyła się na żądanie każdemu darmo i oplatnie.

Niezwykłe płaski złoty kawalerski zegarek Remontoir Double

7 KORON

Ludząco podobny do zegarków ze szczerzego złota. Koperta wspaniała, pięknie ręcznie grawirowana z delikatnym deseniem. Tarcza metalowa z arabskimi cyframi i wskaźnikiem sekundowym. Dokładnie wyregulowany i pod gwarancją precyzyjnie idący prawdziwy werk szwajcarski. **Oryginalna pisemna gwarancja** na 3 lata, że zegarek będzie dobrze chodził i że złoty polysk będzie trwałym. Cena 7 Koron (porto 70 hal.) za zaliczką wysyła fabryczny skład zegarków **JAKOB KOENIG, Wiedeń III, 255, L3-wengasse 37 A.** 923a

Lekcyj śpiewu solowego udziela

Stanisław Bursa

artysta-śpiewak, kierownik koncesyjowej szkoły śpiewa

ul. Kremerowska 6, II. p. Tel. nr. 257.

Przyjmuje codziennie od godz. 5-tej popołudniu.

Klasa gry fortepianowa, prowadzi **P. KAROLINA WIMMERGUA**, uczennica Miłanoga

Luna

OPASKI DLA PAN I PANIEN

wigorecej polecane przez ogół pań i grono profesorów muzyki. Wiarygodne uznania. Naśladownictwa nie posłania tych zalet. Prospekta darmo i oplatnie od firmy: **LUNA HAUPTDEPOT, Wiedeń IX, Pratergasse 3.** Składy w Krakowie: S. Schmeidler, Droguerya Arnolda Rejfera, Droguerya Wilczyńskiego i Śkl. [302]

A. Knapińska

Fabryka sztucznych kwiatów

Kraków, Rynek gł. Linia A-B. I. 39 I p.

Wielki wybór kwiatów i liści w różnych gatunkach.

Przyjmuje wszelkie zamówienia na bukiety kościelne, wieńce grobowe, garnitury balowe itp., również na pranie, farbowanie i fryzowanie piór, uskuteczniając je szybko i po cenach umiarkowanych.

Drogie czasy

W tych drogich czasach nie od rzeczy będzie sobie przypomnieć, że wszelkie **leguminy i pieczywo** sporządzane na [190c]

presku do pieczywa **Era Oetkera** po 12 hal.

stanowią najważniejszą część pożywienia każdego człowieka i są stosunkowo bardzo tanie.

Należałoby przeglądać sobie do tego celu książkę Dra Oetkera z odnośnymi przepisami, którą można otrzymać darmo w każdym sklepie kornym. Kto książki tej nie może dostać na miejscu, niech kartką zażąda nadesłania za darmo od Dra A. Oetkera w Baden-Wiedeu.

Zastępcy: Martinek & Schamroth, telefon 3041.

P. T. Kupcy przez cieszenie się w „Nowinach” osiągnęli wielkie korzyści!

C. k. uprzyw. fabryki maszyn i wagonów

L. ZIELENIEWSKI

w Krakowie, we Lwowie i w Sanoku

Rok założenia 1804.

Towarzystwo akcyjne.

Rok założenia 1894.

Oddział I. Budowa maszyn:

Maszyny parowe, pompy, maszyny wyciągowe, kompresory itp. Kompletne urządzenia cegielń, gorzelń, browarów i rafinerii spirytusu. Aparaty ciągłe i peryodyczne. — Aparaty do pasteryzowania piwa we fiaskach.

Transmisje kompletne dla tartaków, młynów i t. p.

Sikawki najnowszego systemu dla miast i gmin wiejskich.

Karczonki patentowane systemu Profesora Malsburga.

Oddział II. Kotłarnia:

Kotły parowe różnych systemów i wielkości. Zbiorniki na ropę wodę, spirytus, benzynę itp.

Zbiorniki na gaz (gazometry), czyszczalniki, retorty i inne aparaty dla gazowni.

Oddział III.

Budowa mostów i konstrukcji żelaznych:

Mosty kolejowe, drogowe, konstrukcje dachowe, hale targowe, schody żelazne, baraki, obrotnice itd.

Oddział IV. Budowa wagonów:

Wagony osobowe i towarowe wszelkich typów dla kolei normalno- i wązkotorowych. Specjalne wagony kolejowe dla przewozu mięsa, piwa itp. Cysterny do przewozu nafty, spirytusu, teru, kwasów itp. Wozy dla tramwaj elektrycznych i konnych. Wózki dla kolejek polowych, leśnych i górniczych, do przewozu szutru, ziemi, buraków, drzewa i piódów górniczych. — Tendry do lokomotyw.

Oddział V. Odlewnia żelaza i metali:

Odlewy budowlane i maszynowe, podług własnych lub nadestanych modeli do 10-ciu ton w jednym kawałku.

Odlewy szczególnej twardości. Armatury paleniskowe, ruszty, walce drogowe, koła pasowe, zamachowe i zębate, słupy latarniane, ramy do okien i t. p.

Oddział VI. Budowa statków:

Statki rzeczne, parowe i motorowe, łodzie, bagry lądowe i rzeczne, parowe i motorowe.

Oddział VII. Budowa motorów:

Motory naftowe i ropne najnowszej konstrukcji „ELZETA“.

Specjalność: bagry lądowe dla cegielni.

Szkola buchalteryi M. LAUBA

egz. nauczyciela, b. urzędnika banku we Wiedniu.

Kraków, ul. Dietlowska 1. 15 III p.

Przygotowuje do egzaminu w akademi w Krakowie, Wiedniu i Lwowie. — Moje kursu handl. kształcą na zdolnych buchalterów i buchalterki, wyczącając ich gruntownie buchalteryi pojed. podw. ameryk., włosk. itd. rachun. kup. i bank., korespondencyi i stenografii. Otwieram także tani kurs zbiorowy. Listownie w języku polsk. i niem. Samouczek do języka niem. (uł. w polsk. i niem. jęz.) przez prof. Józefa Sasa Jaworskiego i M. Lauba. 1 część 60 h. 2 cz. 100 h. za poprzedniemi nadesłaniem pieniędzy (także i w znaczkach). [925]

Za 6 koron!

beczulka 5 kg brutto znakomitej majowej bryndzy wysyła za zaliczką

Fabryczny skład serów

Braci Rolnickich

Kraków, Wielopole 7/16.

Cenniki różnych serów na żądanie.

Fryzyerka

Kraków, ul. Długa 18.

Czesze W Panie w abonamencie. Porozumie się telefonem

Nr. 3027. [1064]

Jan Oremus

zakład ślusarsko-artystyczny i budowlany.

Kraków, Długa 1. 5.

Telefon 2518.

„Szczery Przyjaciel“

Wydana pod tym tytułem broszurka, jako zbiorok pożytecznych wiadomości z dziedziny chorób płciowych — wysyła w kopercie zamkniętej, franko i opłatnie po odebraniu 1 korony Dr. J. KAJDACSZY lekarz specjalista. — Budapest VIII. Józsefkörut 2. [934]

NA RATY

Oryginal. „Gloria“ aparat do precyzyjnego golenia, ciężko posrebrzany w elegancji i mił. skórzanej kasecie, wyścielanej jedwabiem tylko K 12. Klingi są do wymieniania. Tym aparatem może się każdy bez poprzedniej wprawy golić. Osobne klingi po 50h. za sztukę. Proszę jeszcze dzisiaj pisać pod Export Arnold Weiss, Wien, Ameisgasse 13/63

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

! 3- miesięcznie!

Z nowoczesnymi wygodami

HOTEL „CITY“

KRAKOW, UL. SW. GERTRUDY 28.

Pokoje od 3 koron za dobę.

!! Proszę zażądać próbki !!

Barchany, flanele, modne materye, wyprawy, płotna, adamaszki, kanafasy i t. d., wszystko ostatnie nowości, wysyłane franko przez doskonałe znany dom towarowy

V. J. Havlicek i Brat

Poděbrad (Czechy).

Wysyłamy także pakiet zawierający 40 metrów resztek letnich i zimowych materyatów do prania, sortowanych, szerokiach od 1 do 8 m. tylko za 18 k. za pobr. pocztowem.

Kupno okazyjne!

1069] Bajecznie tanio!

Nieeksplodujący

Ogień czerwony

bezdymny

oraz Światło księżycowe

do oświetlania: szopki, żywych obrazów, podczas tańców, na balach itp., najtańsze, bo najlepsze, jedynie z labor

M. Mądrzykowskiego

Kraków, 10, Przegorzały.

Nie szukajcie

czego innego, bo niema lepszych środków do wygubienia pryszcz, wągrów i plam wątrobianych, jak krem „Odalisek“ à K 1.20 i mydło macierzankowe Bracha z Tarnowa, à 60 h., które usuwają czerwoność skóry i czynią skórę śnieżno-białą i jedwabisto miękką. — Jedyne niezawodny środek przeciw siwieniu, wypadaniu włosów i przeciw tworzeniu się łupieżu [637] jest woda „Nina“ à K 1.50.

Na składzie: Drog. „Sanitas“, Kraków, ul. Długa 18; Drog. Linka, ul. Sławkowska; Reim & Ska, Rynek; Drog. Hanaka, ul. Szewska; Apt. Redera, ul. Karmelicka; Drog. ul. Karmelicka; Drogeria Zopoth, ul. Sienna; Drogeria Raifer i Weindling ulica Grodzka.

Chcąc stworzyć nowe źródło taniości, zaopatrzyłem swój skład w wielką ilość ZARÓWEK WOTANOWYCH, które do dzisiaj nie mają konkurencyi tak w dobroci jako i oszczędności prądu. Ceny niebywałe! Ceny niebywałe! Dobrze a tanie; to są cechy właściwej oszczędności.

Żądajcie ofert na Żarówky Wotanowe. W każdej ilości z odsyłką do domu poleca firma Wacława Zubrzyckiego, Kraków, pl. Matejki L. 5 skład lamp, Żarówek, części do światła, telefonów i dzwonek oraz Zakład Elektromech. i Instalacyjny.

Harry Frommer

Kraków
ulica Grodzka liczba 9.

ROK ZAŁOŻEN. 1892. poleca swój fabryczny skład Kapeluszy P. & C. Habiga, Wilhelma Plessa i z pierwszorzędných fabryk krajowych i zagranicznych. — Bielizna męska, krawaty, rękawiczki, oryginalne angielskie i t. p. Ceny najniższe! Ceny najniższe! Bielizna męska wykonana według miary i wzorów.

Bank Przemysłowy

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem
Filia w Krakowie

Zakład centralny we Lwowie. Kapitał akcyjny K 10.000.000. - Telefon Kasy 0092. - Korespondencya 2375b).
 Dział towarowy 2540. - Dyrekcyja 2375 a), 2377.

przeniósł biura swoje do nowego własnego gmachu w Rynku głównym l. 31 (róg ulicy Szewskiej)

Uskutecznia wszelkie transakcyje bankowe, a w szczególności przyjmuje wkładki na książeczki wkładkowe i rachunek bieżący za korzystnym oprocentowaniem dziennem.

Podatek rentowy od wkładek oszczędności ponosi Bank z własnych funduszków.

Kupno i sprzedaż walut, dewiz i papierów wartościowych, inkaso weksli, przekazów i czeków. Uskutecznia przekazy i akredytywy i wydaje listy kredytowe na miejsca krajowe i zagraniczne i t. d.

Dział przekazów do Ameryki uskutecznia przekazy te w najkrótszej drodze i na nader przystępnych warunkach.

Udziela wszelkich wyjaśnień i wskazówek odnośnie do korzystnej lokacyi kapitałów i do przeprowadzania wszelkich transakcyi finansowych. Wynajmuje schowki (Safe deposits) w specjalnym na ten cel urządzonym skarbcu pancernym w podziemiach nowego budynku filii Banku Przemysłowego, róg Głównego Rynku i ul. Szewskiej. Przeprowadza wszelkie inne transakcyje bankowe. Oddział towarowy: poleca węgiel z kopalń krajow. i zagran., oraz cement z fabr. „Górka” w Sierszy.

Kasy otwarte codziennie w godz.: 9—1 przedpoł. i 3—5 po południu z wyjątkiem niedziel i świąt.

<p>Przybory bilardowe bile z kości słoniowej, kije, kregielki, obsadki, tabliczki, gąbki, kreda bilardowa.</p> <p>Nowość!! Najlepsza imitacya bil z kości słoniowej</p> <p>I. Kor. 50— II. „ 35— za garnitur.</p> <p>Nader trwale, pęknięcie wykluczone.</p> <p>Szachy, warcaby, sztony, rulety, domina i wszelkie gry. Cenniki tego działu darmo.</p> 	<p>Szczotki do wszelkich użytków, Rogóżki kokosowe, szczotkowe i telazne.</p> <p>TRUCIZNA TANHOFERA przeciw szczurom i myszom.</p> <p>polecają najtaniej</p> <p>REIM i SKA Kraków, Rynek 37, Linia A-B.</p> <p>FARBY OLEJNE szybko schnące do użycia gotowe. Glazury bursztyn. Emalie. Lakiery. Masa francuska. Parkiet rose. Cierina i szczotki do froterowania.</p>	<p>Perfumerya, Mydła kremy, pudry, wszelkie artykuły toaletowe i kosmetyczne w największym wyborze.</p> <p>Merathon domieszka do tytoniu, osłabia działanie nikotyny, 1 paczka wystarcza na 3 paczki tytoniu, cena 20 hal. Cygara i papierosy przeciw paleniu.</p> <p>Nowość! Nowość!</p> <p>Pantofle do gimnastyki nie odparzające nóg. 894</p> <p>Wszelkie przybory gimnastyczne w największ. wyborze.</p> <p>Kalosze rosyjskie i amerykańskie.</p>
---	---	--

SPÓŁKA FAKTUROWA
 Stow. zar. z ogr. por. W KRAKOWIE (Podwale L. 7)
 pod patronatem Banku krajowego oraz Filii w Tarnowie (ulica Targowa liczbą 1).
 ESKONTUJE: Faktury, Remesy, Dewizy, Przekazy, Zaliczki kolejowe, oraz wszelkie pretensye kupieckie. Zalatwia inkasa. Udziela kredytu w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na książeczki oszczędności i na rachunek bieżący i oprocentowuje takowe po **5%** od następnego dnia po złożeniu. — Wypłaca codziennie nawet większe kwoty bez wypowiedzenia. 535
 Podatek rentowy opłaca Spółka Fakturowa z własnych funduszków.

Księgarnia i skład nut
K. WOJNARA
 w Krakowie ul. Szewska Nr. 20.

Wielki wybór książek dla młodzieży.

Na Gwiazdke!

Najlepsze są **HYGIENICZNE!** 187 **PRZETŁUSZCZONE!** Sporządzone według nowoczesnych wymagań nauki o higienie i pielęgnowaniu skóry. Wszędzie do nabycia.

Warszawskie **MYDŁA M. MALINOWSKIEGO**

Tel. 3027. **PIOTR GOBKA** KRAWIEC Tel. 3027. wykonuje zamówienia według najnowszych angielskich i francuskich żurnali z powierzonych i własnych materyałów. Na prowincję wysyła próbki, modele i sposób brania miary. Ceny umiarkowane. Wykonanie artystyczne.

KRAKOW, ULICA DŁUGA LICZBA 18.

NA DRZEWKO WIELKI WYBÓR PODARKÓW!

Ozdoby i kompletne dekoracje

od kor. 1-80, gwiazdy z lamety, ozdoby i dekoracje ze szkła, papieru, waty, lamety, żelatyny, dzwonki, sople lodowe, dyamentyna, girlandy kolorowe i srebrne. Aniołki, szopki, stajenki, lichtarzyki, świeczki, stoczki, świeczniki.

POZŁOTKĘ NA ORZECHY.

Przyrządy do gaszenia i świecenia.

PERFUMY I MYDŁA w ozdobnych kasetkach.

Mydła kwiatowe o silnych zapachach po kor. 1— za karton. Mydła toaletowe na wagę kor. 1-80 1 kg. Woda kołofiska, środki do konserwowania cery i pielęgnowania jamy ustnej wszelkie środki toaletowe i kosmetyczne.

KALOSZE ROSYJSKIE I AMER.

polecają 1998

FARBY artystyczne
FARBY guziczkowe, krajowe i zagraniczne. Przyrządy i kompletne kasetki do malowania olejnego i akwarelowego.

Przedmioty z drzewa i koły do ma'

Aparaty do wypalania na drzewie i odpowiednie wzorki do tychże.

Kompletne kasetki z przybarami do robót piłęzkowych i snycerskich.

Lyżwy śniegowe „NARTY”
Saneczki sportowe

Zabawki i Gry. Kotwiczne skrzynki budowlane i zabawki do układania (lamigówki) z fabryki F. A. Richtera i Ski. Szachy i szachownice. Dominia i różne gry towarzyskie. Lalki gumowe dla dzieci. Piłki gum. i salon. Przyrządy gimnastyczne pokojów.

NAJTANIEJ REIM I SKA, KRAKÓW, RYNEK 37. DŁUŻO NOWOSCI!

Dziełko p. t. Nabożeństwo do Dzieciątka Jezus

zebrane przez Ks. Wojciecha Antkowiaka (zawiera: Nowenny, Koronki, Pieśni, itd. do Dziec. Jezus). Za nadesłaniem 60 halerzy w znaczkach pocztowych wysyła franco

Księgarnia katolicka Dra Wład. Miłkowskiego w Krakowie, plac Maryacki 9, Telef. 1308.

Tamże sprzedaje się kartki korespondencyjne zwykle po 4 hal. zagraniczne po 9 hal.

Dla Panów i Pań złoty łańcuszek na raty

ważący 60 gr. za kor. 140, miesięcznie po kor. 4. Pierwszorzędy zegarek srebrny o 8 srebrnych kopertach za 14 koron. Dostarczam wszędzie. Kto chce tanio kupić zegarek z łańcuszkiem, niech napisze natychmiast pod adresem: [13]

R. LECHNER, Lundenburg Nr. 668.

Moczenie pościeli Ochrona natchmiastowa! Podać miś i nieć. Informacje zadarmo. Dr. Pfeifer, Hlutrerr. 5 507 (Bud.).

Broń i rowery naraty

Części składowe najtaniej. Ill. Katalog darmo. F. Dušek, fabryka broni, rowerów i maszyn do szycia. Opočno obok kolei państw. Nr. 2117. Czechy.

Zamiast K 12— tylko K 5—.

20 000 par trzewików do sznurowania z całkiem dobrej skóry i kołkowaną podszewką, które przeznaczony były na Bałkan, pozostały w kraju z powodu wojny. Zapas ten muszę wkrótce zbyć, dlatego sprzedaje poniżej kosztów wyrobu tylko kor. 5 za parę. Dla pań i panów w każdej wielkości. Wysyła za zaliczką Dom eksportowy

A. WEISS, Wiedeń XIII. Amalgasse 13/63

Skład futer i pracownia kuśnierska

Stanisława Bieleckiego

w Krakowie, ul. Poselska 1. 15.

Przyjmuje zamówienia na żakiety perskie, sealskinowe, astrachanowe, żrebrowe oraz futra męskie i damskie świtki, czapki i Galanteria według najnowszych fasonów angielskich i francuskich. [1019]

Przeróbki i reperacje wykonuje punktalnie na czas oznaczony po cenach umiarkowanych. Przyjmuje futra do przech. na lato.

Miłośnikom kwiecia

poleca nowo otworzona

Świetlica kwietna „Zywia”

Zygmunta Soswińskiego

Kraków, Karmelicka, 1. 9.

Rośliny doniczkowe, palmy, araukarye itp. Kwiaty cięte, oraz wszelkie wyroby w zakresie ogrodnictwa artystycznego wchodzące, jakoto: bukiety, wiązanki, żardiniery, kosze kwiatowe, wieńce. Wielki wybór waz stylowych. [1049]

Zlecenia z prowincji uskutecznią natychmiast.

Garnitur męski! Zegarek, łańcuszek, zapalniczka z 6 krzemkami

Tylko Koron 4-85.

Aby naszą firmę wszędzie rozgłosić, wysyłam każdemu wspaniały fantazyjny srebrny męski zegarek remontoir, koperta płaska, dobra, bogato rzeźbiona, dobry werk Anker, dokładny chód z 3-letnią pisemną gwarancją, z eleganckim amer. double złotym łańcuszkiem i modną niklową zapalniczką kieszonkową z 6 zapasowymi kamieniami, wystarczającymi na 1 rok, wszystko razem za zaliczką

K 4.85. Każdy odbiorca tego garnituru jest z niego tak zadowolony, że zostanie z pewnością z nami stałym odbiorcą i będzie mnie polecał w kołach swoich znajomych

EXPORT ARNOLD WEISS, WIEDEN XIII, AMEISGASSE 13/63.

Najlepsze czeskie źródło! Tanie pierze

kg. szarych dobrych, skubanych K 2—, lepszych K 2-40, najlepszych półbiałych K 2-80, białych K 4—, białych puchowatych K 5-10, 1 kg. najlepszych śnieżnobiałych skubanych K 6-40, 8—, 1 kg. puchu szarego K 6—, 7—, białego przedniego K 10—, najlepszego puchu z pierzi K 12—.

Przy odbiorze 5 kg. oplatnie.

Gotowa pościel

z gęstego, ezerwonego, niebieskiego, białego lub złotego nankingu. Pierzyna 180 cm. długa, 120 cm. szeroka i dwie poduszki każda 80 cm. długa, 60 cm. szeroka, napelnione nowym szarem, bardzo trwałym puchowatym pierzem K 16—, półpuchem K 20—, puchem K 24—, pierzyna sama 10—, 12—, 14—, 16—, poduszki K 3—, 3-50, 4—, Pierzyny 200 cm. długie, 140 cm. szerokie K 13—, 14-70, 17-80, 21—, poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie K 4-50, 5-20, 5-70. Piernaty z mocnej prążkowanej lymki 180 cm. długie, 116 cm. szerokie K 12-80, 14-80. Wysyła za zaliczką od K 12— oplatnie. Zamiana dozwolona, za nieodpowiednie zwracam pieniądze.

S. BENISCH w Deschenitz Nr. 1116 (Czechy).

Bogato ilustrowane cenniki darmo i oplatnie.

Moczenie pościeli

usuwa się prędko i pewnie zapach, tabletek Enos. Zap. niemieck. Pilska 4 K. 8 paszki 10 K. Wolne od w. Indyjna wysyła z aptek w Mannheim 87 (Dawarra).

ELEKTRO-MOTOROWA FABRYKA WĘDLIN

Andrzej Różycki

Kraków, Sławkowska 22.

Poleca znakomite młode szynki, boczek, karczki, kiełbasy połędwicy, krajane i siekane, słoninę i smalec polski. Do sklepów znaczny opust.

Wysyłki za pobraniem odwrotnie. [383]

WYBORYNY MIOD

deserowy, kuracyjny raras 5 kg. k. 8-80. Miód pytoka 5 kg. k. 8-20. Miód stolowy do picia 4—, litr. blaszanka kor. 7—, Masło stolowe codziennie świeże 5 kg. paczka kor. 12— wysyła za zaliczką

J. M. Farba, Podhajce 34

LECZNICA DR. KUPCZYKA, KRAKOW, SZUJSKIEGO L. 11.

Wodolecznictwo, kąpiele gazowe, elektryczne itd., choroby nerwów, serca, żołądka i jelit, przemiany materii. [1000]

Ogłoszenie dzierżawy hotelu.

Hotel Krakowski

wraz z restauracją we Lwowie jest do wydzierżawienia od 1-go kwietnia 1914 r.

Hotel jest nowowbudowany na miejscu dawnego hotelu krakowskiego przy placu Bernardyńskim, w centrum miasta, 4-piętrowy. Urządzenia wewnętrzne artystyczne odpowiadają wszelkim nowoczesnym wymogom komfortu i higieny. 107 pokoi gościnnych, 3 sale restauracyjne (hotelowa, miastowa i bankietowa), centralne ogrzewanie ciepłą wodą, elektryka, windy.

Oferty należy wnieść do 15 stycznia 1914.

Blizszych szczególow i warunkow udziela Dyrekcya Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń Urzędników prywatnych we Lwowie, ulica Kl. Tańskiej 3. [1077]

Na gwiazdkę

sprzedaje obuwie pierwszorzędne w najnowszych fasonach

o 30—40% taniej

już wszędzie znany z taniosci i dobroci tow. magazynu obuwia

„ALFA”

Kraków, Starowiślna 6.

Cenniki darmo i oplatnie.

Kor. 12-50.

Budzik o głosie dzwonu wieżowego

Nr. 4434 I. jakości, przyrząd bijący pół i całe godziny, który się co 30 godzin naciaga i budzik o donośnym głosie, z wskazówką do nastawiania, rama okrągła, gładko polerowana o średnicy 30 cm., tarcza oszklona, kompletny z 3 złotymi ciężarkami, z 3-letnią pisemną gwarancją tylko K 7-80. Nr. 4434^{1/2}, z tarczą, która w nocy świeci K 8-40. Najtańszy, okrągły zegar kuchenny, bez budzika, mechanizm sprężynowy do naciągania co 30 godzin, 18 cm. średnicy K 3-20. Bez ryzyka! Wymiana dozwolona albo zwrot pieniędzy! Wysyłkę uskutecznią za zaliczką albo za poprzednim nadesłaniem pieniędzy. Pierwsza fabryka zegarów **JAN KONRAD c. i k. nadworny dostawca w Brux Nr. 5072 (Czechy).** Katalog główny z 4000 rycin wysyła na żądanie każdemu darmo i oplatnie. [823]

Zakład krawiecki

Tomasza Grygi

w Krakowie przy ulicy Karmelickiej liczbą 21.

poleca tania, gustownie i szybko wykonane roboty krawieckie tak z własnych, jakoteż z polecanych materiałów.

Przyjmuje roboty dla Przewiel. ks. świeckich. Specjalista strojów polskich.

Warunki dogodne.

Warunki dogodne.